

Spørgsmaal frem, som man ikke har tænkt sig, som man ikke har forudset, og som kunne volde Ubehageligheder. Hvad angaar Lovforslaget, som det nu vil komme til at foreligge, altsaa noget indskrænket — forudsat, at Udvalgets Endringer vedtages, saa at det kun kommer til at gælde Indfødsret — da har jeg haft mine meget store Tvivl, og den har jeg endnu. Naar der saaledes i Bemærkningerne til Lovforslaget udtales, at man tror, at denne Lov vil bedirke, at det herefter vil blive saaledes, at en Mand kan have Statsborgerret i et Land, og kun i et Land, saa tror jeg ikke, det vil blive Tilfældet. Jeg tror tværtimod, at det meget ofte vil blive saaledes, at der vil findes en Del Mennesker, som ikke have Statsborgerret eller Indfødsret — dette Begreb har jo forskellig Betydning i de forskellige Lande — i noget Land. Lad os tænke os, at en dansk Mand rejser til et fremmed Land og bosætter sig der. Han søger ikke Indfødsret eller Statsborgerret, fordi han maaste har den Tanke at ville bevare sin danske Statsborgerret eller Indfødsret. Saa gaar der 10 Aar, og han glemmer eller er ligegyldig med Hensyn til at sende Konsulen eller Gesandten Anmeldelse om, at han vil bevare sin danske Statsborgerret her. Da han ikke har bundet nogen Statsborgerret i det ny Land, fordi han ikke har søgt Naturalisation der, staar han i Virkeligheden uden at have Indfødsret nogetsteds. Nu kan det vel siges, at det kan lempes ved Traktater, og vi have saadanne Traktater med flere Lande. Dette er ganske vist rigtigt, i alt Fald delvis, med Hensyn til de politiretlige, strafferetlige Forhold, men der er et Spørgsmaal, det slet ikke vedrører, og det er Forsørgelsesretten, og dersom man skal sige, hvad Grunden er til de fleste Enkeltmandsvandringer fra Land til Land, saa er det netop Erhvervs-spørgsmaalet, der er Grunden, det er Brødspørgsmaalet, og det er af umaadelig Betydning for de fleste, der saaledes vandre fra det ene Land til det andet, at de altid have et Sted, hvor de kunne vide, at de ville blive forørgede, dersom de ikke selv kunne gøre det. — Jeg finder altsaa, at Lovforslaget ikke vil virke hen til, hvad det er Hensigten, nemlig at enhver skulde have Statsborgerret i et Land og kun i et Land.

Der næst synes jeg ogsaa, at Lovforslaget gaar lidt strengt frem mod de Kvinder, der gifte sig med Udlændinge. Der er i det foreliggende Forslags § 8 dog mildnet noget paa Forholdet, dersom en Mand glemmer at anmelde, at han vil bevare sin Indfødsret her, idet han kan faa den tilbage paa en

lettere og bekvemmere Maade end hidtil, uemlig ved en Ansøgning til Kongen; det er dog altid en hurtigere og lettere Vej at komme frem ad, end hvis han skulde gaa den sædvanlige Vej og søge Lovgivningsmagten. I denne Bestemmelse ligger en Indrømmelse af, at i den Tid, han har boet i det fremmede Land, men ikke har søgt Statsborgerret der, fordi han har ønsket at bevare sin danske Statsborgerret, er denne at betragte som hvilende. Men naar nu en dansk Kvinde gifte sig med en Mand, som er indvandret hertil — og det er der mange, der gøre, saaledes er af de 297 Udlændinge, der i Aar have søgt Indfødsret, Halvparten gift med danske Kvinder — saa er hun fra sin Bryllupsdag at regne ikke længere dansk Kvinde, men mister sin Forsørgelsesret i Danmark. Der er man haardere mod hende, end man er mod den danske Mand i Udlandet, som glemmer at vaage over at bevare sin Indfødsret. Der er nemlig ikke Tale om nogen Formildelsesbestemmelse her, der er slet ingen Bestemmelse desangaaende i Lovforslaget. — Derfor havde jeg egentlig i Sinde at stille et Endringsforslag gaaende ud paa, at naar en dansk Kvinde gifte sig med en fremmed Mand, saa skulde hun dermed nok miste sin Indfødsret, men den skulde dog kun betragtes som hvilende, saa længe vedkommende Kvinde er gift — forudsat naturligvis at hun bliver boende her i Landet — men naar hendes Mand dør og hun bliver Enke, skal hun ikke løbe den Risiko at blive sendt bort — maaste med en hel Flok Børn — til et fremmed Land, hvor hun maaste aldrig har været. Jeg tror heller ikke, at en saadan Endring vilde være i Strid med Forslagets Grundtanke om, at Kvinden paa dette Omraade skulde stilles under samme Regel som Manden — følge Manden, som man siger — og jeg tror heller ikke, at der vil være nogen Banfelighed for de danske Kvinders Vedkommende, der gifte sig med svenske Mænd, og for hvis Vedkommende man allerede har en Overenskomst eller Traktat fra 1888, idet man forholdsvis let vilde kunne faa forandret dennes Punkt 6, hvis det maa anses for nødvendigt. Jeg tror, det vilde være rigtigt at foretage en saadan Forandring i dette Lovforslag, men jeg har dog ikke stillet nogen Endring i den Retning, og det er af den Grund, at Tanken ikke vandt nogen videre Tilslutning i Udvalget og heller ikke fra den høitærede Ministers Side; hvis jeg altsaa havde stillet Endringen alligevel, maatte jeg forudsætte, at den vilde blive forkastet her, hvorved Tinget i Grunden vilde binde sig selv, idet det her vilde gaa efter det gamle Ord: „Det er en